

HÌNH PHẠT TÙ CHUNG THÂN KHÔNG XÉT GIẢM ÁN TRONG DỰ THẢO BỘ LUẬT HÌNH SỰ SỬA ĐỔI NĂM 2025

NGUYỄN TUYẾT MAI *

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu đề xuất hình phạt tù chung thân không xét giảm án, lần đầu tiên được đưa vào Dự thảo Bộ luật Hình sự sửa đổi năm 2025 và thảo luận tại Kỳ họp thứ 9, Quốc hội Khoá XV. Sau khi tiếp thu ý kiến góp ý từ các chuyên gia và đại biểu, Chính phủ đã quyết định loại bỏ quy định này khỏi Dự thảo trình Quốc hội thông qua. Bằng cách tiếp cận toàn diện vấn đề thông qua việc đánh giá mối liên hệ với mục tiêu cải cách Bộ luật Hình sự, nghiên cứu kinh nghiệm lập pháp quốc tế và phân tích các quan điểm học thuật về tính hiệu quả cũng như những vấn đề nhân quyền liên quan, bên cạnh việc ghi nhận những điểm tích cực của đề xuất, bài viết chỉ ra nhiều bất cập trong các quy định cụ thể của Dự thảo, đặc biệt là thiếu sót trong đánh giá tác động toàn diện và chuẩn bị điều kiện để áp dụng hiệu quả hình phạt mới này. Bài viết kết luận rằng quyết định không đưa hình phạt tù chung thân không xét giảm án vào Dự thảo luật lần này thể hiện sự thận trọng hợp lý và cần thiết trong lập pháp, nhằm đảm bảo tính khả thi, hiệu quả và phù hợp với thực tiễn của quy định pháp luật.

Từ khoá: Bộ luật Hình sự; thay thế hình phạt tử hình; tù chung thân; tù chung thân không xét giảm án

Nhận bài: 24/3/2025

Hoàn thành biên tập: 30/5/2025

Duyệt đăng: 30/5/2025

LIFE IMPRISONMENT WITHOUT PAROLE IN THE 2025 DRAFT AMENDED PENAL CODE

Abstract: This article examines the proposed punishment of life imprisonment without possibility of parole, which, for the first time, was incorporated into the 2025 Draft Amended Penal Code and deliberated during the 9th Session of the XV National Assembly. Following critical feedback from experts and legislators, the Government decided to remove this provision from the Draft submitted to the National Assembly for adoption. This article adopts a comprehensive approach which includes evaluating the relationship of the proposed punishment with the Penal Code reform objectives, studying international legislative experience, and analysing academic perspectives on effectiveness alongside related human rights issues. While acknowledging the positive aspects of the proposal, the article identifies numerous deficiencies in the specific provisions of the Draft, particularly the inadequacies in conducting a comprehensive impact assessment and the preparation of conditions for the effective implementation of this new punishment. The article concludes that the decision not to include life imprisonment without parole in this Draft legislation reflects reasonable and necessary legislative caution, aimed at ensuring the feasibility, effectiveness, and practical compatibility of legal provisions.

Keywords: Life imprisonment; Life imprisonment without parole; LWOP; Penal Code; Death penalty alternative

Received: 24 March 2025 ; Editing completed: 30 May 2025; Accepted for publication: 30 May 2025

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội, E-mail: nguyentuyetmai@hlu.edu.vn